ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1950

Vyhlásené: 26.07.1950 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

104.

Zákon

zo dňa 13. júla 1950

o financovaní národných a komunálnych podnikov.

Národné shromaždenie Československej republiky usnieslo sa na tomto zákone:

Diel I.
Úvodné ustanovenie.

§ 1.

(1) Aby finančne zabezpečil spoločenské poslanie národných a komunálnych podnikov (ďalej len „podniky“) v plánovanom hospodárstve, sveruje im štát do správy prostriedky na financovanie investícií a prevádzky a upravuje financovanie ich prevádzky úverom.

(2) Štát sveruje podnikom prostriedky na financovanie investícií a prevádzky prostredníctvom Fondu znárodneného hospodárstva (ďalej len „Fond“).

§ 2.

(1) Tento zákon upravuje financovanie všetkých národných a komunálnych podnikov s výnimkou bánk - národných podnikov a Československej poisťovne, národného podniku, na ktoré sa vzťahuje iba § 8.

(2) Minister financií môže po dohode s ministrom- predsedom Štátneho úradu plánovacieho a s ministrom vnútra nariadenie určiť pre komunálne podniky odchýlky od tohto zákona.

(3) Vláda môže nariadením rozšíriť platnosť zákona i na iné podniky, ktoré vykonávajú obdobné úlohy ako národné podniky, a ustanoviť pritom potrebné odchýlky od ustanovení zákona.

Diel II.
Finančná služba Fondu.

§ 3.

(1) Vo Fonde sa sústreďujú prostriedky plynúce z podnikov a používajú sa spolu s prídelmi zo štátnej pokladnice a s inými príjmami Fondu predovšetkým na financovanie podnikov (finančná služba Fondu).

(2) Predpisy o náhradovej službe Fondu zostávajú nedotknuté; jej výdavky sa uhradzujú z prostriedkov Fondu.

§ 4.

(1) Finančnou základňou podniku je kmeňový majetok. Kmeňový majetok sa delí na základný fond a obratový fond. Základným fondom podniku je časť kmeňového majetku zodpovedajúca hodnote investičného majetku, obratovým fondom je časť kmeňového majetku vo výške určenej plánom, určená na financovanie prevádzky.

(2) Vláda vydá nariadením podrobnejšie predpisy o kmeňovom majetku. Ministerstvo financií vydá po dohode so Štátnym úradom plánovacím a s vecne príslušným ministerstvom smernice pre určenie kmeňového majetku, ktoré podľa potreby vyhlási v príslušnom úradnom liste; pokiaľ nevyplýva výška kmeňového majetku z plánu, ustanoví sa tiež v smerniciach, v ktorých prípadoch a kto schvaľuje návrhy na určenie kmeňového majetku.

(3) Ustanovenia tohto zákona sa nevzťahujú na bytový fond podnikov a na podnikový fond pracujúcich; pre tieto fondy platia osobitné predpisy.

§ 5.

(1) Ak nestačí pri zriadení podniku hodnota svereného majetku po odpočítaní záväzkov, ktoré podnik prevzal, na vytvorenie jeho kmeňového majetku vo výške podľa § 4, doplní sa rozdiel z prostriedkov Fondu. Ak presahuje pri zriadení podniku hodnota svereného majetku po odpočítaní záväzkov určenú výšku kmeňového majetku, odvedie podnik Fondu sumu, o ktorú je rozdiel vyšší než kmeňový majetok.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí obdobne aj v prípadoch, keď sa týmto zákonom na Fond zapojujú svojím hospodárením podniky už zriadené alebo keď sa za trvania podniku podľa osobitných predpisov začleňujú alebo z podniku vynímajú majetkové časti alebo keď sa naň prenášajú alebo z neho vynímajú záväzky.

§ 6.

(1) Podniky prevedú na Fond majetkové časti a záväzky, ktoré určí vecne príslušný minister po dohode s ministrom financií, a to v bilančných hodnotách. Minister financií môže po dohode s vecne príslušným ministrom uložiť podniku, aby obstarával pre Fond správu prevedených majetkových častí a záväzkov.

(2) Prechodom záväzku na Fond sa podnik od záväzku oslobodzuje; na prechod nie je potrebné veriteľovo privolenie. Fond má proti veriteľovi všetky námietky, ktoré mohol uplatňovať podnik.

(3) Minister financií môže zmeniť podmienky splácania a úrokovania záväzkov, ktoré prešly na Fond.

(4) Podnik odvedie Fondu sumu rovnajúcu sa bilančnej hodnote prevedeného záväzku; Fond uhradí podniku sumu rovnajúcu sa bilančnej hodnote prevedenej majetkovej časti. Ak budú majetkové časti alebo záväzky prevedené na Fond pred určením alebo pri určení kmeňového majetku podniku, zúčtujú sa nároky Fondu alebo podniku pri prvom určení kmeňového majetku.

(5) Opatrenia všeobecnej povahy urobené podľa odsekov 1 a 3 vyhlásia dotyčné ministerstvá v príslušnom úradnom liste.

(6) Právne úkony, písomnosti a úradné úkony, ktoré sú potrebné na prevody podľa tohto paragrafu, sa oslobodzujú od poplatkov a dávok za úradné úkony vo veciach správnych.

§ 7.

(1) Podniky odvádzajú Fondu okrem súm podľa § 5 ods. 1 vety druhej a ods. 2 a § 6 ods. 4:

a) zisk podľa schválenej účtovnej závierky po odpočítaní prídelu podnikovému fondu pracujúcich,

b) úroky z kmeňového majetku podľa sadzby určenej vládou; vláda môže povoliť pre niektoré druhy podnikov odchýlky,

c) sumy zodpovedajúce odpisom z investičného majetku,

d) sumy zodpovedajúce zvyškovej účtovnej cene vyradených investícií,

e) sumy zodpovedajúce zníženiu obratového fondu.

(2) Fondu pripadajú likvidačné zvyšky zrušených podnikov, sumy zodpovedajúce náhradám za znárodnený majetok osobám, ktorým sa podľa príslušných predpisov o znárodnení alebo zoštátnení náhrada neposkytuje, a iné príjmy podľa osobitných predpisov.

(3) Minister financií môže po dohode s vecne príslušným ministrom uložiť podnikom preddavkové odvádzanie zisku, úroky z kmeňového majetku a súm zodpovedajúcich odpisom z investičného majetku.

§ 8.

Banky - národné podniky a Československá poisťovňa, národný podnik, odvádzajú Fondu zisk po potrebnej dotácii rezervným fondom bánk a fondom poisťovne, po odvode sumy prislúchajúcej jednotnému fondu pracujúcich a po odpočítaní súm, ktoré určí minister financií na osobitné účely peňažníctva a poisťovníctva a zábrannej a ochrannej činnosti poisťovníctva.

§ 9.

Z prostriedkov Fondu sa uhradzuje obstaranie investícií podnikov, a to prostredníctvom Investičnej banky, národného podniku.

§ 10.

(1) Z prostriedkov Fondu sa doplňuje podnikom obratový fond na výšku podľa § 4.

(2) Prostriedky určené na prevádzku nesmie podnik použiť na iné účely.

§ 11.

(1) Z prostriedkov Fondu sa uhradzujú bilančné straty podnikov, ak dá na to súhlas minister financií po dohode s vecne príslušným ministrom a ministrom- predsedom Štátneho úradu plánovacieho.

(2) Vláda môže ustanoviť nariadením, aby sa podnikom uhradil z prostriedkov Fondu rozdiel medzi vyššími rozpočtovými nákladmi a nižšími rozpočtovanými výnosmi, a to v rovnakých obdobiach, v akých podniky odvádzajú preddavky na zisk.

§ 12.

(1) Ak nestačia príjmy Fondu na plnenie jeho úloh, zadováži si Fond potrebné prostriedky spôsobom a za podmienok, ktoré určí minister financií.

(2) Zvyšky Fondu plynú do štátnej pokladnice.

§ 13.

(1) Fond podlieha dozoru Ministerstva financií.

(2) Predpisy o organizácii, správe a o hospodárení Fondu vydá vláda nariadením, ktoré môže podrobnejšiu úpravu organizácie a správy ponechať spravovaciemu poriadku. Spravovací poriadok Fondu vydá Ministerstvo financií vyhláškou v príslušnom úradnom liste.

Diel III.
Úver, platobný styk a peňažná kontrola podnikov.

§ 14.

Ak nie je obratový fond ustanovený alebo ak nestačí na financovanie prevádzky podniku, zadováži si podnik potrebné prevádzkové prostriedky úverom od Štátnej banky československej; podniky stavebné a oddelene účtujúce stavebné oddelenia podnikov si zadovažujú prevádzkový úver v Investičnej banke, národnom podniku, pričom môže minister financií po dohode s vecne príslušným ministrom povoliť odchýlky. Banky môžu poveriť ústavy ľudového peňažníctva, aby poskytovaly prevádzkový úver komunálnym podnikom. Podrobnosti upraví Ministerstvo financií po dohode s vecne príslušným ministerstvom smernicami, ktoré vyhlási v príslušnom úradnom liste.

§ 15.

Podniky nesmú poskytovať finančné úvery ani vyrovnávať svoje záväzky kompenzáciou. Ministerstvo financií môže vyhláškou v príslušnom úradnom liste určiť výnimky, kedy podnik smie svoje záväzky vyrovnať kompenzáciou.

§ 16.

(1) Podnik je povinný konať svoje platy prevodom v účte v peňažnom ústave. Platiť hotovými smie len, ak nemožno platenie prevodom v účte vykonať alebo ak nie je také platenie účelné. Pokladničné hotovosti musí podnik obmedziť na nevyhnutne potrebnú výšku. Sumy nad túto výšku musí odvádzať na svoj účet v peňažnom ústave.

(2) Podrobné smernice o platení hotovými a o prípustnej výške pokladničnej hotovosti vydá Ministerstvo financií po dohode s vecne príslušnými ministerstvami vyhláškou v príslušnom úradnom liste.

§ 17.

(1) Podniky sú povinné spravovať sa pri faktúrovaní a platení faktúr smernicami, ktoré vydá Ministerstvo financií po dohode so Štátnym úradom plánovacím a s vecne príslušnými ministerstvami vyhláškou v príslušnom úradnom liste. Túto povinnosť môže Ministerstvo financií po dohode so Štátnym úradom plánovacím a s vecne príslušnými ministerstvami rozšíriť i na iné než národné a komunálne podniky.

(2) Týmito smernicami sú viazaní i všetci odberatelia podnikov uvedených v odseku 1.

§ 18.

(1) Okrem vecne príslušného ministra sleduje finančné hospodárenie a plnenie finančného plánu podniku minister financií; oprávnenie ministra- predsedu Štátneho úradu plánovacieho podľa osobitných predpisov zostáva nedotknuté.

(2) Štátna banka československá, Investičná banka, národný podnik, poprípade ústavy ľudového peňažníctva vykonávajú peňažnú kontrolu podnikov, najmä sledovaním a regulovaním pohybu peňazí. Údaje hlásené podnikom si môže peňažný ústav overiť nahliadnutím do jeho počtových záznamov. Ministerstvo financií určí po dohode so Štátnym úradom plánovacím a s vecne príslušným ministerstvom vyhláškou v príslušnom úradnom liste zásady pre túto kontrolnú činnosť peňažných ústavov.

(3) O zistených závadách musí peňažný ústav podať ihneď zprávu orgánu, ktorý je podniku nadriadený, a v závažných prípadoch aj vecne príslušnému ministrovi a ministrovi financií; ak je podnik podriadený priamo vecne príslušnému ministrovi, podá peňažný ústav zprávu tomuto ministrovi a v závažných prípadoch aj ministrovi financií. Vecne príslušný minister urobí potrebné opatrenia po dohode s ministrom financií.

Diel IV.
Generálne (oblastné) riaditeľstvá národných podnikov a obdobné ústredné orgány komunálnych podnikov.

§ 19.

(1) Minister financií ustanoví po dohode s vecne príslušným ministrom nariadením, ktoré ustanovenia zákona platia primerane pre generálne (oblastné) riaditeľstvá národných podnikov a pre obdobné ústredné orgány komunálnych podnikov, a prípadné odchýlky od ustanovení zákona.

(2) Pokiaľ nie sú rozpočtované náklady orgánov uvedených v odseku 1 kryté ich výnosmi, uhradzuje sa nekrytý zvyšok z rozpočtových prostriedkov vecne príslušného ministerstva. Pre generálne (oblastné) riaditeľstvá národných podnikov platí toto ustanovenie začínajúc dňom 1.januára 1951.

Diel V.
Záverečné ustanovenia.

§ 20.

Vecne príslušným ministrom je minister, do odboru ktorého podnik patrí; pre komunálne podniky je vecne príslušným ministrom pre odbor tohto zákona minister vnútra.

§ 21.

(1) Platnosť strácajú všetky predpisy, ktoré upravujú vec, na ktorú sa vzťahuje tento zákon, najmä

zákon č. 51/1948 Sb., o úprave niektorých finančných pomerov národných podnikov priemyslových a potravinárskych,

zákon č. 161/1949 Sb., o úprave niektorých finančných pomerov ďalších národných podnikov.

(2) Dokiaľ nebudú vydané vykonávacie predpisy podľa tohto zákona, postupuje sa primerane podľa doterajších vykonávacích predpisov.

§ 22.

(1) Tento zákon nadobúda účinnosť dňom 1. júlom 1950 s výnimkou ustanovení §§ 4 až 7, §§ 9 až 11 a § 21, pri ktorých ustanoví minister financií nariadením vydaným po dohode s vecne príslušným ministrom, ktorými dňami pre jednotlivé druhy podnikov nadobudnú účinnosť.

(2) Vecne príslušný minister môže po dohode s ministrom financií ešte pred dňom, keď pre jednotlivé druhy podnikov nadobudnú účinnosť §§ 4 až 7, §§ 9 až 11 a § 21, robiť opatrenia, ktorými sa uvádza finančné hospodárenie podnikov do súladu s týmto zákonom.

(3) Zákon vykoná minister financií po dohode so zúčastnenými členmi vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Kabeš v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.